

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

160 millió új adó.

— május 16.

Jó éjszakát Magyarország! A Tisza István erős keze márszorongatja a torkunkat. Azért járt olyan hangosan a szája, hogy ne vegyük észre, hol kotorászik a keze. Örvendeztünk a békének! Nyomoruságos béke ez. Egy elalélt nemzetnek a tehetetlensége. Egy agyonkínzott országnak a kétségbeesett közönyössége. Egy mindenkiben esalatkozott nép teljes érzéketlensége minden iránt.

Néhány nap előtt feljajdultunk az adóterhek szaporodása miatt. Most kisült, hogy a közös pénzügyminiszternek az sem elég, amit Lukács László elvisz, hanem még több kell neki. A kormány félhivatalos lapja pattantotta ki a titkot. Azzal biztat bennünket, hogy a katonai követelések többléte most csak 160 millió, de nemsokára még ennél is több lesz, ha a két éves katonai szolgálatot behozzák. 50 millió kellágyukra. Huszonnyolc millió mindenféle más emberölő szerszámokra. Hatvankét millió tengeri hajókra. Huszonkét millió puskaporra. Széll Kálmán idejében csak 387 millió volt a közös hadi költség. Tisza István költ-

ségvetésében már 547 millió kor. szerepel. Ennyivel drágább kormányunk van most. Ugy látszik, Fejérváry báró nem hiába volt olyan jó barátja Tisza Istvánnak, aki most valósággal megdöbbenette az egész nemzetet határt nem ismerő követelődésével.

Lukács László nem hiába akar szabadulni felelősségteljes hivatalától. Egy rettenetes pénzügyi csőd előtt áll az ország. Földünk, pénzünk idegeneké. Gazdáink ráfizetnek a termelésre. Iparosainkat megöli a szabad ipar erkölcstelen versenye. Munkásaink dologtalanul éheznek. Egy Tisza István kellett Fejérváryéknak, hogy a nemzet melléne szegezzék a revolvert. Ezt a kemény kifejezést nem a könnyelmű tulbuzgóság adta tollunkra, hanem annak a megfontolása, hogy a nemzet teherviselő képessége már eddig is teljesen kimerült. Ezt az újabb, ezt a tetemesen megszorított adóterhet már nem bírja meg a nép. A legszomorubb csatavesztéseknél is szomorubb elvészés lesz az eredménye ennek a határtalan fegyverkezésnek.

Annyiba kerül a béke fentartása, hogy belepusztulnak a nemzetek. Bolond dolog, bűnös csele-

kedet a népeknek illetően való állandó megsarczolása. Nem az ágyuk torkából szívja a népjólét a maga táplálékát! Nem a szuronyerdő az állam fundamentuma.

Erkölcstelen, tudatlan, züllött és szervezetlen nemzet kezében a legjobb puska is hátrafelé sül el. Ha világbékét akarnak az emberiség földi sorsát intéző hatalmasok, ne az erőszak útján keressék azt, mert azt tüzzel-vassal nem lehet biztosítani, csak az emberi belátásnak gyarapodásával, a közérkölcsöknek átalakításával és a felvilágosított népek becsületes gazdasági szervezésével szünhetnek meg a háborúk és a háboruknál is borzasztóbb „békésévek”. Az egész magyar nemzet közös feljajdulása és viharos tiltakozása kell, hogy elejét vegye a Tisza István öngyilkos katonai és pénzügyi politikájának. Ez az elbizakodott államférfi azt hiszi, hogy neki már minden sikerül. A delegációban nyuzzák le majd a bőrt rólunk, ahol 4-5 ellenzéki férfin kívül csupa mameluk ül. Ma már a szomorú valóságok és kétségbeesítő tények egész halmaza mutatja, hogy a Tisza-uralom alatt mért földesiznákkal haladunk a nemzeti züllés lejtőjén. Lesz-e ezen a lejtőn megállás? ...

Az akácza . . .

Az akácza volt az oka,
Az akácza volt:
Szép virágos lombjaival
Amint ránk hajolt.

Nem az akác, nem az akác,
Mert a gyalogut,
Ő biztatott: itt mellettem
Fonhatsz koszorút.

Gyalogut sem, a vad gerle,
Ő dalolt nekem:
Egy kincs van csak a világon
S az a szerelem!

Kívánom is azóta, hogy
Sok akác legyen!
Gyalogut is sok vezessen
A völgyön, hegyen.

El ne fogyjon a vad gerle,
Sok legyen nagyon!
A dalától visszhangozzék
Mindig a vadon!

Nógrádi Papp Gyula.

Te érted . . . te érted!

Zúgnak a harangok, siró, rivó hangon,
Minden hangja tördöfés, mintegy hideg kés
belevág a szívbe. Ha szurnák, vágnak, üt-
nék, vernék, kinoznák — nem fájna ugy,
mint az a két szó, amely mindig ott süvölt,
ott zakatol a fülébe: Te érted, te érted!

Egyszer úgy érzi, mintha tengerparton
állna. Arbóczmagas hullámok csapkodnának
körülötte, mindegyik halállal fenyegetné és
mindegyik megkímélné unott életét. A ha-
bokból egy halállal küzdő ifju tör elő, két
szót suttog, de suttogása áthallatszik pusztító
orkánon, dörgő zivataron, aki meg-
hallja, soha el nem felejteni, követi földes
szobába, fényes bálterembe, örömbé, bánatba:
— Te érted, te érted!

Másszor perzselő tűz lángolón emészti.
Szomjuság epeszi, halállal vergődik. Érzi,
hogy a kintől nincsen szabadulás. Akkor
jön az ifju, rohan a halálba s őt a szeren-
csétlent erővel kimentti.

Elhallgat a harang zúgása. De az ő
kínzó sebe nem hagyja el. Lángja égeti —
irgalmas isten ne hagyj el!

Szegény lány, sirjál ő érte csendesen
még egy könnyet, még egy utolsót! Azután
száritsd fel csendesen omló könnyeidet!

Őt a sirból vissza nem hozza többet. Ha
jenne ereje földi hatalomnak a halottak
felett, új élet virulna ott, ahová a te könnyeid
folynak. Szébb, drágább égen, földön
becsesebb az itt hagyottnál. Ő te érted halt
meg, de te érte szenvedsz. Ő eldobta magát
től az életet, te bátran szembeszállsz vele.
Ő akarata ellen szerető, jó szívével köny-
nyeket fakasztott. Te száritsd fel a te omló
könyveidet és száritsd fel azokéit is, akik
könyveiket ő érette ontották.

Oly édes szép dolog temetőben feküdni
egyszerű sirdomb alatt, ahová nem hallat-
szik az élet kemény tusája. De álma csak
annak szép, akinek nevét áldják a földön.
Aki halálával békességet csendes részvétet
fakasztott.

És te tedd széppé az ő álmát! Gond-
olj rá zokogás, fájdalom, harag, gyűlölet
nélkül. A halotthoz nem köt földi kötelék.
Ápold az ő szelid emlékét. Tegy cserépbé
egyszerű kis virágot. Ontozd este, reggel.
Ezt tegyed az ő omlékezetére!

Hitetlenek! Higyjétek el nekem, hogy
az irgalmas, a vigasztaló isten le fog szá-
lani hozzá és jóságos kezével könnyeit fel-
száritja. (b. b.)

MODERN GŐZMOSODA

Debreczen, Széchenyi-u. 42.

Telefon.

Gyűjtő kocsi.

Boeckay szobor.

— május 16.

Valamikor régen, ezelőtt háromszáz esztendővel történt, hogy a teljesen leigazott és szorongatott helyzetben levő magyar haza egy megváltót kapott a letipott magyar alkotmány és vallásszabadság védelmezőjéül; egy aggodó, kesergő, erős lelkű férfit; egy nemzeti hőst, egy győztes hadvezért, egy komoly és megfontolva cselekvő államférfit, egy bölcs, igazságos és bátor fejedelmet.

Ez volt kismarjai Boeckay István, a nagy fejedelm. Ő mint busongott, kesergett, töprengett e történelmi nagy férfi, ha arról ábrázoló, hogy a bécsi bakók hóhérbárdjainak sújtó csapásai alatt, erőszakos módon pusztul, vész a magyar; súlyiyed, hanyatlak a nemzeti érület és hazaszeretet porlik, töredezik, mállik a magyar alkotmányosság sok századokon keresztül sziklaszilárd épülete; leigaztatik a lelkiismereti és vallási szabadság; üldözés, keresztrefeszítés az osztrákyrésze a bátor, ősziate, igaz magyar szónak.

Népet, fegyvereket, vitézeket keres hát, a kikkel rátörjön az átkos németre, s összetörje, szétzuzza, elkergesse a nemzet testen ragódó ocsmány fergéket, akik egy százd alatt a tönk szelére juttattak, kiszípolozták az országot, magyar vérből és pénzéből folytatják nemzetirtó munkájukat.

A nagy fejedelm tekintete a haza megmentésére a bujdokló, kóbor életet élő, fegyelmetlen, családi tűzhelyet, kényelmet nélküli szabad hajdu csapatokra esett. Jól tudja ő, hogy a haza minden becsületes fiának joga van a békességes családi tűzhelyhez, a magyar fő dhöz, az alkotmány és vallásszabadság áldásaihoz. Boeckay és a hajdu szövetségének nagyszerű eredménye lett a magyar alkotmány megmentése és a vallásszabadság kivívása.

A bölcs fejedelm a vérüket hullató hajdukat dicsőséges vitézkedésért birtokainak legjavából családi tűzhelyvel, különféle kiváltságokkal és kegyelnyújtó nagy birtokokkal ajándékozta meg, hogy ez édes hazának epen olyan fia, epen olyan gyermekei lehessenek, mint a haza többi polgárai.

S most elérkeztünk egy forduló pont-hoz: két év múlva ünnepeink akarjuk Boeckayt, a hős fejedelmet a hajduság atyját, letelepítőjét, városainak, községeinek megalapítóját, a nemzeti szabadság egyik dicső és nagy alakját. S mi hajduk, dicső unokák, mit csinálunk? Perelünk, lármázunk, illetlenkedünk a felett, hogy vajjon a bősörményi szoborra aldozzunk-e, vagy magunk állítsunk külön-külön szobrot, vagy más megfelelő emléket.

A hajduság, ha törpe és nyomorult lelkületű utód nem akar lenni, Boeckay nagy és magaslatos emlékéhez nem közelíthet leoidatlan saruval szűkkeblűségtől, elfogultságtól, irigységtől tajtékzó szájjal, izetlen okoskodásokkal és üres érvelésekkel.

Nem szólunk az eilen, ha egyik másik hajduvárosban olyan nagy, lángoló lelkesedés és aldozat-készség mutatkoznék, amely a nagy fejedelmnek külön-külön is méltó emlék felállítását tenné lehetővé. Elvégre ezt tenyleg Boeckay emlékezete tőlünk el is várná minden különösebb kegyelet és hálaérzés fitogtatása nélkül is.

Most azonban arról áll a szó, hogy a hajduság területén legalább egy Boeckayhoz méltó szobor állíttassék fel 1906-ra. Hajduvármegye közgyűlése szótöbbséggel Bősörmény mellett döntött. Bősörmény 20.000 koronát a maga részéről is felajánlott a szobor létesítéséhez. E szobor felállítása 55 ezer koronát igényelne. A hiányzó 35 ezer koronát a többi hajduvárosoknak és községeknek kellene összeadni saját jószántukból.

Szoboszló város közgyűlése ezen szobor felállításához nem akar hozzájárulni addig, míg a helyi ünnepség részleteit meg nem állapította s próbát nem tett, hogy vajjon nem tudna-e a maga erejéből meg-

felelő szobrot vagy más emléket állítani. Ezen határozat egy nagyon közönséges neme a huzásnak és halasztásnak s nem méltó a város tisztességes, jó hírnevéhez.

Úras frázisokkal és műhazafisággal a mai szomorú anyagi viszonyok között ezélt énni alig lehetséges. Komoly egyetértés, igazi hazafiai érzés, minden erőnknek és lelkesedésünknek megfeszítése és Boeckay dicső emlékéhez méltó aldozat-készség kellene ahhoz. S móg akkor is kétséges, hogy egy méltó szobor vagy emlék felállításához lenne-e elégséges anyagi erőnk? Ott van Hadház példája, ahol 1700 koronát tudtak összehozni mindössze ily czéira.

A Boeckay szobor ügye nemcsak Bősörmény város ügye, hanem az egész hajduságé. Ha a tervbe vett szobor állíttatik fel Bősörményben a megye közönségének hozzájárulásával, onnan nem vonhatja ki magát sem Szoboszló, sem Nánás, sem egyetlen hajduváros. Előbb biztosítsuk annak az egy szobornak felállítását s azután jöjjen a többi. Ezt kívánja a méltó hála és kegyelet legközönségesebb követelménye. De komédiát ne játszunk, mert könnyen megtörténhetik, hogy az ország közvéleménye előtt nevetségessé leszünk; keresztrefeszítjük magunkat, keresztrefeszítjük alkotmányos életünk és vallásszabadságunk megváltójának, város alapítójának is dicsőséges emlékezetét.

Terefere.

— május 16.

Dr. Sárváry Gyula tisztí főorvos érelyesen felszólalt az utczaburkolatok alkal-mából a betegség terjesztő por ellen. Ebben a tekintetben különösen a *lóvasuti* burkolatnak ment neki.

Pedig a főorvos ur felszólalása csak nyaganzt eredményezte, amit a *lóvasuti* burkolat. Mind a kettő — *nagy port vert fel*.

Bizony, a japánok megirigyelhetik a debreczenieket. Itt mindennap beveszik *Port-Arturt*, ha Artur nélkül is.

*

A közös kormány a delegációktól újabban 88 milliót kér *ágyukra*.

Ha ezt a rémitő terhet megszavaz-zák, akkor az államháztartás egyensúlyá-nak — *löttek*.

*

A vasutasok végre elérték vágyuk teljesedésbe menését. Megkapják az *eme-lést*.

Részesülni fognak nem ugyan fizetés-emelésben, hanem *lélekemelésben*. A kormány szócsövevei már hiresztelgetik azt a lélekemelő tényt, hogy a porbe fogott vasutasoknak meg fognak kegyelmezni.

Mákvirág.

Hajduvármegye közgyűlése.

— május 16.

A verdfényes májusi nap sugarai el se férték már a közgyűlési teremben, ugy megtelt az ügybuzgó bizottsági tagokkal. Aztán még határozatot hoztak, hogy a tagok számát harminczezel szaporítják az új választókerületi beosztás folytán. Vajjon hová ültetik majd a szaporulatot?

A sok fontos tárgy, mint a debreczen-sámson—balkányi helyi érdekű vasut ügye, a közuti kérdések nagyobb vita nélkül jutottak elintézéshez. Lelekedést keltett a királyhoz intézendő hála felirat határozata a

Rákóczi hamvainak hazaszállításáért, vala-mint Rásó Gyula alispán jelentése a Boeckay szobor ügyéről, amelynek költségeihez ő maga is felajánlott 100 koronát.

De a főérdeklődést a *vasutasok dolga* foglalta le. Hajdubősörmény közönsége beadványához képest az állandó választmány azt javasolta, hogy a „bűnös mozgalom“ intézőivel szemben alkalmazott megtorlásért, a „merénylet“-tel szemben tanusított erélyes eljárásért, a vasutasok sztrájkjának leveréseért a kormányhoz köszönő feliratot intézzenek.

Jánosi Zoltán meleg emberszeretettől áradó gyönyörű beszédben kelt az üldözött vasutasok védelmére. Elítéli ugyan ő is a sztrájkot, mert ugy az államra, mint a közönségre óriási kárt hoztak vele, de meg azért is, mert a vasutasok *esküt szegtek*.

De a sztrájk és következményei előidé-zésében a kormánynak is része volt, mert a jogok és szabadságok megsorbitásával akarta a vasutasok állapotát rendezni. Az előbbi glaciékeztetés kormány csak ígért, az azt követő vaskeztetés kormány pedig felfüggeszt és elboesát. Az ilyen társadalmi mozgalmakat a körülmények tekintetbe-vételével higgadtan és emberszeretettel kell megítélni. Sajnosan látjuk, hogy a közleki- ismeret, az emberszeretet, az emberi szív és kedély fokozatosan elvadul. Már a bika-viadalokig jutottunk. Szeretettel és türelem-mel kell a társadalmi kérdéseket megoldani, nem pedig erőszakkal. Indítványozza, hogy a javaslat felett napirendre térjenek.

Brassay Károly szintén elítéli a sztrájkot, sőt nem bánja, ha a közgyűlés helyes-lését fejezi ki a kormánynak annak leve-réseért. De feleslegesnek tartja, hogy köszönő feliratot küldjenek a kormányhoz azért, amit kötelessége volt megtenni.

Ifj. *Móricz* Pál nem itéli el a vasuta-sokat, mert rá voltak kényszerítve arra, amit tettek, csupán helytelenül eljárásukat. Jánosi indítványához csatlakozik.

Rásó Gyula alispán és dr. *Lengyel* Imre a felirat mellett nyilatkoztak, amelyet a közgyűlés szavazás nélkül el is határozott. Jánosi Zoltán rögtön bejelentette a feleb-bezést, mert a szavazást mellőzték.

*

Domahidy Elemér főispán délelőtt 9 órakor nyitotta meg Hajduvármegye tör-vényhatósági bizottságának rendes közgyű-lését, meleg szavakkal emlékezett meg a Jókai Mór halálával bekövetkezett nemzeti gyászról.

Az alispáni jelentésnél *Veres* Géza nádudvari ev. ref. lelkész szóba hozta a nádudvari év balmazújvárosi mezői munká-sok sanyaru helyzetét, figyelmeztetve a fenyegető szociálizmusra.

Lévay Márton az utvonalak építésénél az érdekeit községek előljáróságának véle-ményét kéri figyelembe venni. *Rásó* Gyula alispán ezt jövőben megtenni ígéri.

A vármegyei tisztviselők nyugdíjinté-zetének módosított alapszabály tervezetét a belügyminiszter utasításához képest újból át fogják dolgozni.

A megyei hivatalos lap létesítéséhez a kormány anyagiilag nem járul, se a vár-megyét az alól fel nem menti, hogy a lapot kiadja. A közgyűlés kimondja, hogy július 1-ével a lapot létesíti és 70 példányban a városi nyomdába kiadja. Az előfizetési ár csak később fog megállapíttatni.

A Debreczen—Hajdusámson—Nyirbal-kányig tervezett h. é. vasúthoz a közuti alap terhére a kormány 50.000 korona segé-lyezés engedélyezését megtagadta. *Jánosi*

Zoltán azt hiszi, hogy a kereskedelmi miniszter alaposabb információ után újabb feltételekkel talán figyelembe fog venni, mert erre a vasútra nagy szükség van. Indítványozza az előbbi határozat fentartását. Rásó Gyula alispán utal a sámsoni és a közeli kiépítésére és tekintve, hogy a közeli utak érdekében úgy is sokat kérnek a minisztertől, ellenzi Jánosi indítványát. Szavazás után a többség 53 szóval 38 ellenében az állandó választmány határozatát fogadta el.

A 15-ik életévüket még be nem töltött gyermekeknek nyilvános mulatóhelyeken való megjelenését eltiltó vármegyei szabályrendeletnél a miniszter némi módosítást kívánt, ami meg is történt.

A különféle pénzkezelési számadásokat és zárszámadásokat rendben találták.

Az alispán indítványára a közgyűlés a II. Rákóczi Ferenc hamvai hazaszállításának elrendeléseért Popper Mór dr. és Jánosi Zoltán lelkes hozzászólásai után a királyhoz hódoló feliratot intéz.

Jánosi Zoltán azt is kívánja, hogy a törvényhozás törvényeikben emlékezzék meg Rákóczi halhatatlan érdemeiről. Az alispán ezt nem tartja összeférhetőnek a hódoló felirattal, Jánosi indítványát pedig mint külön indítványt a jövő közgyűlés elé viszi, ha addig a törvényhozás eziránt nem intézkedik.

Domahidy Elemér főispán azt véli, hogy a Jánosi magasztos indítványát teljesítésbe menése nem sokáig fog késni, különben is részéről külön indítványnak tartja egy törvényeikké megváltoztatását, amely nem függ össze a hódoló felirattal.

Brassay Károly nem hiszi, hogy a király, aki Rákóczi hamvainak hazaszállítását elrendelte, hazaárulónak tartaná ugyanazt a Rákóczit. Az összefüggést látja és Jánosi indítványát pártolja.

A közgyűlés az alispán álláspontjára helyezkedett.

A Bocskay szoborra a megyei községek 6140 koronával járulnak. A vármegye 3000 koronát szavaz meg. A szobor költsége 29,140 korona biztosítva van. A kormányt szintén felkéri állami hozzájárulásra, miután a szobor méltó kiviteléhez 50,000 koronára van szükség. Rásó alispán indítványára Hajdusoboszló és Hajdúnánás városokat újlag felhívják a hozzájáruláshoz, továbbá a vármegyei bizottsági tagokat is külön-külön. Rásó Gyula alispán, mint bizottsági tag, a maga részéről mindjárt egyszáz koronával járul hozzá, ami a közgyűlés tagjait harsány éljenzésre indította.

Az alispáni előterjesztést a törvényhatósági közutak kiépítésének tervezetéről a beruházási kölcsönből helyeslőleg veszik tudomásul és az abból nyerendő segélyösszeget iránt a kereskedelmi miniszterhez ismételt felír. A kiépítés öt évre van felosztva és minden vidék igényével számol, de az utadó 3%-al, tízről tizenhárom százalékra való emelést teszi szükségessé már ettől az évtől kezdve. A feliratot négy tagú küldöttség fogja a kereskedelmi miniszterhez felvinni, Kovács Gyula orsz. képviselő közvetítésével, az alispán vezetése alatt.

A vármegye bizottsági tag választó kerületének új beosztását és a tagok számának 120-ról 150-re való felemelését a közgyűlés elhatározta. Ezentúl egy választó kerületnek 200-nál kevesebb és 600-nál több választója nem lehet. Hajdusoboszló és Hajdúnánás 13 helyett 26 bizottsági tagot választ. Nánás 22, Dorog 11, Földes 7, Püspökladány 7, Kaba 7, Nadudvar 4, (eddig 8 volt), Sámsón és Téglás együtt 4, Csege és Egyek 4, Balmazújváros 4, Miskolc 4, Szóvár 4, Vámospércs 4 tagot választ.

A vármegyei igazoló választmányba az 1904. évre a főispán Soltész Farkas elnöklete alatt Fischbein Ignác, Orosz Sándor és ifj. Nagy Kálmán biz. tagokat nevezte ki, a közgyűlés pedig Pénzes Sándor, dr. Czegedy Mihály, Veszprémy István, Fogthay

János és Weszprémy Kálmán biz. tagokat választotta be.

Harmadik gyógszertárakat Hajdúnánáson és Hajdusoboszlón az egészségi bizottság nem tart szükségesnek, a közgyűlésnek is ez a véleménye.

A külföldön székelő közös hatóságaink iratváltásaikban kizárólag a német nyelvet használják. Ez ellen Abauj-Torna vármegye a képviselőházhoz felirt, melyhez hasonló szellemű feliratot a közgyűlés is határozatba hozott.

A többi törvényhatósági átiratokat tudomásul vették.

NAPI HIREK.

Lakatot a szájakra!

— május 16.

Ha végigjárjuk az ország városait és faluit, sehol sem hallunk olyan gyalázatos beszédeket és káromkodásokat, mint a mi nyílt utcáinkon.

Amerre lépünk, mindenütt a lélek durvaságaival találkozunk.

Arczpirító megjegyzések, szemérmellen és fajtalan beszédek, az Isten és minden égi szentek karomlása, gyalázása, ronda átkozódások, illetlen magaviselet napirenden vannak nálunk és nincs, aki lakatot verne a tisztességről megfélemedezett emberek és asszonyok szájára.

A felnőttek példáját utánozzák a gyermekek. A jeles mestereknek gomba módra szaporodik a tanítványuk. Fejletlen, rongyos ruházatu otthonról elcsapott vagy széinek eresztett gyermekek, a börtön felé haladó romlott csemeték oly botránys viselkedést tanúsítanak, hogy maholnap elriasztanak minden tisztességes embert az aszfalton való sétálástól.

És ez a káromkodás és gyalázatos beszéd nemcsak a részeg emberek szájából ömlik, hanem megrögzött szokássá vált még azoknak is, akik józanul haladnak az utcákon. Az utcákon sétáló tisztességes ur- és polgárok és jobb érzésű asszonyok és leányok undorodva fordulnak el ezektől az alakoktól, akiknek mosdatlan beszéde mellett teljes eldurvulásának szomorú bizonyítéka.

Erős kezekkel szükséges immár megfékezni ezeket a durva lelkű, neveletlen káromkodó és gyalázatos beszédeket folytató egyéneket. — Lakatot kell verni mooskos szájukra.

A szigorú büntetés majd csak leszoktatja őket a duhajkodásról. És hogy ez valóban így van, ki-ki tapasztalhatja mindennap, de különösen az esti órákban, amikor egy kis ital is siet megnyitni a kloákák áradását. Ilyenkor nem tanácsos jobb érzetűeknek az aszfalton járkalni, mert néhány lépés után erkölcsi undor fogja el az embereket iránt.

A főkapitány sokat tehetne a gyalázatos szokás ellensúlyozására és megfékezésére. Szabjon a megbotránkoztatókra példás büntetést. Talán ez is használni fog addig, míg valami más uton javítunk a helyzeten.

Természetesen, mélyen van a baj gyökere... Egyház és iskola fogjon kezét a baj kiirtására.

Neveljen tanításának hatalmával tisztességes beszédű embereket és kezét fogva a hatótággal, tüzzel, vassal egésse le a szennyet a magukról és tisztességről megfélemedezett egyénekre.

Lakatot a szájakra!

Thaly Kálmán mandátuma.

A „Magyar Szó“ nyomán bejárta a hír az egész országot, hogy Thaly Kálmán, aki 23 év óta képviseli Debreczen város I. kerületét az országgyűlésen, aki egy törté-

nelmi perczen a nemzet békéjét állította helyre, nem vállal többet mandátumot, hanem egész idejét a Rákóczi korának megírására szenteli. Mi, akik megszoktuk, hogy Thalyban egyaránt csodáljuk a nagy történetírót és a nagy hazafit, a legmélyebb, a legiesztőbb fájdalommal láttuk volna Thaly Kálmán távozását az aktív politikai élet teréről, ahol annyi babért aratott és ahol a legmagasabb erkölcsi motívumokat vitte be az emberek, a pártok és a szenvedélyek harczába. Legilletékesebb helyről jelentjük, hogy e hiradás egyáltalán nem felel meg a valóságnak. Tegye a gondviselés még hosszuvá az ő áldásos működését.

— **A városok törvénye.** A Szegeden tartott első polgármester-kongresszus határozta el, hogy a városoknak az állammal szemben leendő viszonya rendezésére külön városi törvényt kell alkotni, amelynek tervezetét a kongresszus megállapítja és fölterjeszti a kormányhoz. Kovács József debreczeni polgármester, mint a kongresszus alelnöke, értesítette a városok polgármestereit, hogy a város külön törvénytervezetének megalkotása napirendre tűzött.

— **A Hatvan-utcai vasúti sinpár kövezése.** A Hatvan-utcai lóvasúti sinpár kövezését még most sem kezdte meg a helyi vasút igazgatósága, holott erre szerződés kötelezi. A tanács legutóbb tartott ülésén fel is hívta a vasút igazgatóságát, hogy a sinpárt köveztesse ki, de úgy látszik, a vasút csak húzni halasztani óhajtja a kövezést, amit igazol az is, hogy a tanács határozott hangú felhívására azt válaszolta, hogy e hó 20-án az igazgatóság az ügyben ülést tart. Résen kell lenni a tanácznak és a rendelkezésre álló törvényes eszközökkel követelni kell a vasutól a sinpár kövezését.

— **Katonai megszállás megszüntetése a vasutakon.** Nöhring Miksa cs. és kir. őrnagy, a debreczeni üzletvezetőség területére kirendelt katonai parancsnok és dr. Kriváchy Géza m. kir. államvasúti tükár az üzletvezetőség nagyobb állomásait megvizsgálták s miután az egész vonalon úgy katonai, mint vasúti fegyelem szempontjából mindent teljesen rendben találtak, a hadtestparancsnokság elrendelte, hogy a debreczeni üzletvezetőség területén levő katonai vonalparancsnokság és állomási katonai parancsnokságok bevonassanak, illetve azok megszüntjenek. A katonai szolgálatra behívott vasúti alkalmazottak azonban továbbra is katonai fegyelem alá tartoznak és katonai egyenruhában tartoznak szolgálatot teljesíteni.

— **Váltóhamisító tanuló.** F. Z. volt gimnáziumi tanuló, ki több rendbeli váltót hamisított, még nem került meg. A könnyelmű életet élt ifjú ama kijelentésében, melyet anyja előtt hangoztatott, öngyilkos lesz, nem hiszi a rendőrség. A rendőrség azt hiszi, hogy itt a városban valamelyik rokonánál vagy ösmérsénél rejtőzködik. A nyomozást holléte után folytatják.

— **Az Uránia színház Debreczenben.** Május 18., 19. és 20. napján nagy élvezetben lesz része a debreczeni közönségnek. Más országot, idáig város életét fogja az Uránia színház Debreczen közönsége elébe varázsolni. Mi, fájdalom, e kitűző és tanulságos előadásokat csak néhány napig élvezzük, de felér e gyönyörűség —

hatalmas palotáknak, nyüzsgő életképeknek szemlélete — a közvetlen benyomások szerzésével. Az első előadás a Berliini élet lesz. Nincs az a kormányozható léghajó, amely egy színház nagy közönségét oly rövid idő alatt elvinné a német császárvárosba. De még ha Berlin utcait taposnánk is, akkor se tudnánk néhány óra alatt annyi közvetlen benyomást felszedni, mint itten. A plasztikus mozgó képeket kitűnő előadás kíséri. Jegyek az előadásokra előre válthatók László Albert és Társa (Hegedűs S. és Sándor J.) könyvkereskedő üzletében.

— **Sztrájkolnak a pékek.** Alig pár napja csak, hogy a kefégyári munkások sztrájkja megszűnt, ma újabb bérharcz keletkezett: a péksegédek kezdték meg a sztrájkot. A sztrájkot tegnap gyűlés előzte meg. Múltános a kívánságuk a péksegédeknek. A debreczeni pékmunkások ugyanis tekintettel a piac, illetve élelmi szerek drágaságára, azzal a kívánsággal léptek fel, hogy a kosztpénzüket hétköznapon 1 koronáról 1 korona 40 fillérre, vasárnapokon és ünnepnapokon pedig 1 korona 60 fillérre emeljék fel a mesterek. Április hónapban a mesterek meg is ígérték, hogy eleget tesznek a követeléseknek, de azután elfelejtkeztek ígértükről. Tegnap azután a debreczeni pékmunkások gyűlésre jöttek össze Stéfán Gyula elnöklete alatt, mely a rendőri jelentés szerint teljes esendben, higgadt komolysággal folyt le. Beszélt a budapesti szaktársak részéről kiküldött Molitorisz Gyula, aki azt javasolta, hogy ha ugyanis sztrájkolni akarnak, — csak azon mestereknél szüntessék be a munkát, akik nem teljesítik a kívánságukat. A jelenlevők el is határozták, hogy ma reggel 6 órakor mindazon pékműhelyekben, ahol az ebédpénzt az óhajtások szerint fel nem emelik a mesterek, beszüntetik a munkát. Azok azonban, akik a munkások kívánságainak eleget tesznek, a sztrájk miatt kárt nem fognak szenvedni, miután a sztrájk csak részleges lesz. — Ma reggel a pék segédek elő is állottak jogos követeléseikkel. — A pékmesterek egy része teljesítette is óhajaikat, de többen megtagadták, úgy, hogy a Lamprecht pékműhely munkásai ma reggel beszüntették a munkát. A többi péksegédek is beszüntetik a munkát.

— **Díjlövészet.** A május hó 15-én tartott polgári lövészetben díjat nyertek: Legjobb mély lövéssel Gerőcz József 4 koronát. Legtöbb körrel Fürst Odön 4 koronát. Junior díjat nyert legtöbb körrel Ujvári István 2 koronát.

— **A közönség becsapása.** Hallatlan botránynak volt színhelye a Bika diszterme szombat este. Egy Benkő nevű csepürágó, ki az Edison tanár melléknévvvel tisztelte meg önmagát, bűvészeti előadást tartott. A közönség zsufolásig megtöltötte a disztermet, de az előadás oly semmi volt, hogy még a vásári bódéknak is különbet látni. A közönség pissegett, füttyölt, kevés híján majd meg is verte a szélhámos bűvészt. A rendőrségnek jövőben nagyobb óvatossággal kellene eljárni az ilyen szélhámosokkal szemben.

— **Elgazolt kis leány.** Egy gyorsan száguldó kerékpáros tegnap elgazolta Vas István helybeli Árpád-téri lakos 7 éves kis leányát Rózát, aki súlyos sérüléseket szen-

vedett. Szülei lakására szállították a szegény kis leányt, a biciklista ellen pedig megindították az eljárást.

— **Pályázat karmesteri állásra.** A „Petőfi-Dalkör“ karmesteri állása lemondás folytán megüresedvén, azt a dalkör választmányára pályázat útján tölti be. — Felhivatnak tehát a karmesteri képesítéssel bíró urak, miszerint pályázatukat folyó hó 24-ik napjának délután 5 óráig Komlóssy Arthur elnök urhoz (Bethlen-utca 10. sz.) adják be. — Javadalmazás évi 480 korona, havi 40 koronás részletekben. Kötelezettség hetenként két estén 8 től 10 óráig rendszeres próbatartás és vasárnap délután egy óra a kezdők részére; a dalkör nyilvános fellépéseiben résztvétel s egyéb szerződésileg körülírandó teendők. A választás még e hó folyamán megejtetvén, a megválasztott karmester tartozik működését folyó évi június hó 1-én megkezdeni.

— **Öngyilkosság.** Ma reggel ismét öngyilkosság történt városunkban. Ajoki Mihályné szül. Szabó Ágnes 32 éves, férjétől külön válva élő asszony ma reggel lakásának (Görbe-u. 7. sz.) padlásán felakasztotta magát. Mikor rátaláltak, már nem élt. Hulláját a közkórházba szállították. Az öngyilkosságot azért követte el, mert férjével folyton perlekedett.

— **A kaba-nádudvari vasut elkészült.** A kaba-nádudvari vasut elkészült. A vasut megnyitása e hó 25-én lesz. A menetrendet is megállapították és eszerint a vonat kétszer közlekedik naponként oda és vissza.

— **Érettségi vizsgák előtt.** A diák élet legmelegebb napjainak emlékéül és a jövő viszontlátás öröme a maturánsok egy csoportképen szokták megörökíteni az együtt töltött szép és nehéz napok emlékét. Letzer József fényképész és festészeti műtermének kapui alatti nagy kirakataiban Piacz-utca 44. szám alatt két ily nagy tabló kép látható. Az egyik az ev. ref. tanítóképző intézet utolsó évfolyam hallgatóinak csoportozata, a tanári karral, a másik a ker. akadémia utolsó évének tanárai s tanulóiból áll. A két képek kivitele, összeállítás és a csoportban minden egyes kép oly szép kidolgozása, melyet csak ritkán láthatni. A csoportozat összeállítását eltérő a rendszer és sablonoszerű ily képektől és önmaguk a sikerült képek dicsérik mesterük jó ízlését.

— **A legöregebb képviselő.** Madarász József a képviselőház részora érdekes munkán dolgozik, amelyhez régi emberek segítségére van szüksége. Ezért a képviselő a következő felhívás közlésére kérte fel lapunkat:

Immár 72 éve annak, hogy a magyar Törvényhozó Testületnek tagja vagyok. Az 1832/6 i pozsonyi országgyűlésen, mint távollévő követ voltam jelen, majd az 1848-iki már népképviselői rendszer alapján választott országgyűlésen és azóta folytonosan, mint Fehér-megye sárkereszturi választó-kerületének képviselője vagyok tagja a törvényhozásnak. Kérem mindazon életben levő barátaimat és ismerőseimet, akik az 1832—6. 1848 vagy az 1861-iki nevezetes országgyűlések bármelyikének tagjai voltak, szíveskedjenek velem tudatni (Molnár-utca 10. szám alatt levő lakásomra) jelenlegi tartózkodási he-

lyüket, valamint azt is, mely megyében, községben és évben születtek. Budapest, 1904 tavaszutó május 14-én. Hazafias üdvözléssel Madarász József s. k.

— **Nyilvános elszámolás.** A debreczeni reform. tanító segély egyesülete által f. hó 12-én tartott felolvasó estélyének összes bevétele 180 korona 10 fillér, összes kiadása 61 korona 40 fillér, pénztári maradvány 118 korona 70 fillér, mely összegben a következő felülfizetések is benn foglaltatnak: Muraközy László 20 korona, Dulina Karolin 40 fillér, Szemere Lajos 2 korona, Nagy Ida 1 korona 50 fillér, Gábris Mihályné 1 korona, Szőke János 2 korona, Kiss András 20 korona, Udvarhelyi Balázs 1 korona, dr. Barcsa János 1 korona, Kertész János 1 korona, Sáfár László 50 fillér, Dávid Sándor 1 korona 50 fillér, Dóczy Gedeon 1 korona, T. S. 60 fillér, Szabó László 1 korona 50 fillér, Kiss Julia 1 korona, Varsányi Imre 50 fillér, Szendi Imre 50 fillér, Jánosi Zoltán 5 korona, dr. Tüdös János 2 korona, Simon István 1 korona 50 fillér, Alföldi Béla 1 korona, Háló Sándor 1 korona, Szabó Vilma 1 kor., mely adományokért fogadják a nemes zivű adakozók segélyegyletünk nevében nyilvánított köszönetemet. Barcsa Barna s. e. pénztárnok.

— **Nyilvános árverési csarnok Debreczenben.** A kereskedelmi miniszter a kamara véleményét kéri ki az Első debreczeni kézilágó kölcsön-intézet r.-t. azon tervére nézve, melylyel a vállalat egy nyilvános árverési csarnokot kíván Debreczenben létesíteni. A vállalat az 1888. XXII. t.-cz. 3. §-ában megkivánt biztosíték mellett 25 évi kizárólagosság mellett alakulhatna. — Czélja: nyilvános árverés útján értékesíteni mindazon ingó tárgyakat, melyeket tulajdonosai eladni szándékolnak és pedig a tulajdonos által meghatározott becsárban vagy azon felül, amennyiben pedig a vállalat által nyújtott előleggel terheft tárgyak forognak szóban, a sikertelen első árverés után becsárban alul is. A vállalat a következő illetékeket szedné: a) felvétel illeték a becsártek után 2 százalék, b) raktárdíj a becsártek és térfoglalás arányában 2—5 százalék, c) becsárlási, biztosítási és kezelési illeték 2 százalék. Azon tárgyaknál, melyekre a vállalat előleg ad, a fenti illetéken felül kamat is számíttatik és pedig: a) értékpapiroknál évi 10 százalék, b) arany és ezüst tárgyaknál 15 százalék, c) egyéb ingóságoknál 18 százalék. Az árverésen befolyt vételár, 2 százalék árverésiköltség és az esetleges előleg, kamat és illetékek levonása után az árverést követő napon kifizettetik. A fel nem vett összegeket a vállalat 1 százalék üzemi díj mellett még 3 évig őrzi, ezen idő elmúltával az illetékes hatósághoz szolgáltatja át. Az ügyet tárgyalta a kamara közös bizottsága s azon véleményben van, hogy ily nyilvános árverési csarnoknak létesítése úgy a helyi viszonyok szempontjából, mint általában nemzetgazdasági érdekből közszükséglet pótolna. Szükséges volna továbbá kikötni, hogy azon tárgyaknál, melyekre a vállalat előleglet nyújt, az ezen előleglet után fizetendő s az üzletszabályzat 6. §-ában kitüntetett kamatokban bele legyen érte a 2 százalékos árverési költségen kívül minden egyéb díj és illeték, mert a nyilvános zálogkölcsönző intézetek hasonló kamattal mellett szintén betudnak minden egyéb kezelési díjat és illetéket.

— **Békéltető bizottságok sztrájk esetén.** A kereskedelmi miniszterium leiratot intézett a debreczeni másodfoku iparhatósághoz a békéltető bizottságoknak sztrájk esetén való összeállítására tárgyában. Több ízben tapasztalta ugyanis a miniszterium, hogy tömeges munkabeszüntetések

Hartstein Kálmán a magy. kir. államvasutak gépgyára vezérügynökségének

kerületi képviselője ajánlja a gépgyár összes termékeit. Kisebb mezőgazdasági eszközeit, a „Kinesem vetőgépet“ amely alsó és felső mag lefolyásra van alkalva, továbbá a legjobb minőségű gépolajat, vízhatlan ponyvákat, benzín motorokat, teljes malomberendezéseket, elsőrendű gyártmányú erőtakarmányt stb. Alzetűzek könnyebb lebonyolítása végett használt gépek újabbak vásárlása esetén előnyösen becsoróltatnak.

alkalmával a békéltető eljárásnál a munkásviszonyon kívül álló egyének is részt vesznek, akiknek az ilyen megbízatását még az iparhatóságok is elfogadják. Pedig az ipartörvény szerint az ipartestület békéltető bizottságának hat iparosból és hat segédből kell állania; míg ha az illető iparág, amelyben a munkát megszüntették, nem tartozik ipartestületbe, a békéltető bizottság az illető iparág önálló munkaadói és segédei részéről külön-külön választott hat iparosból és hat segédből áll. Az ipartörvény tiltja tehát azt, hogy a sztrájk alkalmával való békéltető bizottságban olyan egyének vegyenek részt, akik nem az illető iparághoz tartozó önálló iparosok vagy valóban dolgozó munkások. Fölhívja ennél fogva a miniszterium a debreczeni másodfoku iparhatóságot, hogy a területén levő elsőfoku iparhatóságot figyelembe véve s utasítsa a hatóságot, hogy a békéltető bizottságba kerülő munkaadók mindig kizárólag valóságos munkaadók és segédek vagy munkások legyenek, illetőleg, hogy tagokat egyáltalában el ne fogadjanak.

A nagyszöllősi vasuti baleset. Toluay Kornél debreczeni üzletvezető Berényi és Ericz felügyelőkkel Fehértón vették az értesítést a nagyszöllősi vasuti összeütközésről és onnan azonnal külön vonattal odautaztak. Az üzletvezető délután 6 órától negyed tíz óráig személyesen vezette a vizsgálatot és megállapította, hogy a mulasztás egyedül Gorondi váltóórát terheli. A súlyosan megsérült vonatvezetőt és a mozgópostai kalauzt csak gyógyellátásra vitték a kórházba, ahonnan azonnal elbocsátották őket és a legközelebbi vonattal el is utaztak. A vonatok rendesen közlekednek.

A debreczeni önkéntes tüzoltótestület parancsnoksága tisztelettel meghívja a testület tiszteletbeli, alapító, működő és rendfentartó tagjait a folvó év május hó 29-én, vasárnap délután 3 órakor a tüzoltó őranyán tartandó XXVII. évi rendes közgyűlésre. Tárgysorozat: 1. A parancsnoksági évi jelentése. 2. A számvizsgálók évi jelentése. 3. Az évi költségvetés megállapítása. 4. Indítványok tárgyalása. 5. Három rendes és három pótagból álló számvizsgáló bizottság egy évi időtartamra való megválasztása. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére az elnök három jelenlevő tagot nevez ki. Kivonat az alapszabályzatból. A közgyűlés határozatképes, ha azon a működő tagok létszámának a fele jelen van. Indítványok a közgyűlés előtt nyolcz nappal írásban a parancsnoksághoz nyújtandók be. Debreczen, 1904 május hó 14. Szikszay Gyula, parancsnok. Berkó János, segédtitkár.

Szalmafonó tanfolyamok. A kamara által az 1903-94 tanévben rendezett két szalmakalap-készítő tanfolyam hat havi eredményes működés után a múlt hóban berekesztetett. A nyirbátori tanfolyamot 37 tanuló látogatta, kik 430 kalapot és 80 db. kézimunkát készítettek. A nyiregyházi tanfolyamot 29 növendék látogatta; a munka eredménye 560 kalap és 80 db kézimunka, Szoboszlón 22 tan. 380 kalapot és 50 drb kézimunkát; P.-Ladányban 21 növendék 500 kalapot; N.-Somkúton 29 növendék 800 kalapot és 300 különféle munkát; N.-Károlyban 18 tanuló 295 kalapot és 75 kézimunkát; végül Beregszászon 19 tanuló 277 kalapot és 46 drb különféle munkát készített.

Az acetylen-szabályrendelet módosítása. A kereskedelemügyi miniszter az acetylen-gáz előállítására és felhasználására vonatkozó szabályrendelet módosítása tárgyában új rendeletet bocsátott ki, mely

szerint sűrített vagy folyékony acetylen gyártani vagy eladni vagy más módon forgalomba hozni tilos. Kivételt képez a „Bompagnie française de l'Acetylene dissous” szabadalma szerint gyártott, likacsos anyaggal töltött acélpalaczkokban acetonban oldott acetylen, melynek gyártása és forgalomba hozatala tekintetében a rendeletben foglalt utasítások irányadók.

Titokzatos eset. Nagy feltűnést keltett egyik elsőrangú budapesti szállodában két idegen megérkezése, akik az esti órákban minden csomag nélküli, szerény, szegényes öltözékben szobát rendeltek. A portás nem is akart rendelkezésükre bocsátani lakást, de ezek annyira kérelték, hogy végre két szobát nyitattott nekik. Közben egy nagy lepecsételt levelet helyeztek el a szálloda páncélos vaspénztárába és visszavonultak lakosztályukba. — A lelkiismeret nagyon furdalta a portás oldalát és azért óvatosságra intette a személyzetet a két utassal szemben, sőt annyira gyanussá tette az idegenek elzárkózása, szerény öltözeke és a lepecsételt boríték, hogy a rendőrségre telefonált detektívért, aki kora reggeltől fogva megfigyelés alá vette az idegeneket. Reggelre kelve, lépésről-lépésre követte őket és menyire meg volt lepve a rend őre, mikor látta, hogy a portás által gyanúsítottak Török A. és Társa bankházába, Budapest, Teréz-körút 46. sz. alá mentek, ahol a borítékból kivett nyerő sorsjegy alapján felvették a nagy nyereményt. A titokzatoság így vált érdekessé, mely a szegényeket egy csapásra gazdag emberré változtatta Török bankház redkivüli szerencséje folytán.

Moshatóan újjáaranyozhat minden a Mentze-féle aranyozóval; ugymint: fénykép- és tükörkereteket, virágvázákat, szobrokat, különböző dísz tárgyakat, leírások felírásokat és kerítéseket, egy üveg 40 kr. Kapható: kizárólag Mentze Henrik újdondóságok áruházában, Piac és Szent-Anna-utca sarok.

Vásároljon ön osztálysorsjegyeket Gaedicke bankházánál Budapestben, mert aki főnyereményhez akar jutni, annak a szerencsés Gaedicke-nél kell játszania.

Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44., dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejáratánál levő kirakatokban.

TÁVIRATOK.

(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

A köszönő felirat átnyújtása.

Budapest, május 16. Csáky Albin gróf, a főrendiház elnöke és Perczel Dezső, a képviselőház elnöke ma nyújtották át a királynak a parlament két házának köszönő feliratát Rákóczi hamvainak hazaszállíthatásáért.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 16.

A képviselőház ma délelőtt 10 órakor rövid ülést tartott, amelyen a pénzügyi bizottság terjesztette elő jelentését. Az ülés végén Lengyel Zoltán interpellálni akart a vasutasok üldözésének abbahagyása érdekében, de miután egy miniszter sem volt jelen, az interpellációtól elállott.

A delegációkból.

Bécs, május 16. Az osztrák delegáció mai ülésén gróf Goluhowszky Agerokülügy-miniszter előterjesztette a külügyi ekspozé. A japán-orosz háborút illetőleg feltétlen semlegességet vall. A kereskedelmi szerződések megújítása Németországgal és Olaszországgal nem jelentéktelen nehézségekbe ütközik, de mindegyik fél érdekében remélhető, hogy a végeredmény kielégítő megoldásra fog vezetni.

Hajza a vasutasok ellen.

Arad, május 16. Stankovics üzletvezető utasítást adott az aradi állomásfőnököknek, hogy a vasuti sztrájk miatt felfüggesztett alkalmazottaknak a tartózkodást a pályaudvar belső helyiségekben, valamint az érintkezést a személyzettel tiltsa el. Ugyisint meghagyta a személyzetnek, hogy az újságírókkal ne érintkezzenek, hogy így ne adjanak alkalmat és anyagot mindenféle hírek terjesztésére.

Délszláv szövetség Ausztria-Magyarország ellen.

Budapest, máj. 16. Szerbia, Bulgária és Montenegró véd- és dacszövetséget készülnék kötni Olaszország protektorátusa alatt. A szövetség éle Ausztria-Magyarország ellen irányul.

Halálos baleset.

Fiume, május 16. Ginle Károly, 17 éves ifju, kerékpárjával nekiment egy fának és oly szerencsétlenül zuhant le, hogy szörnyet halt.

A postáskisasszony szerencséje.

Kelepezőbe került postarabló.

— május 16.

Érdekes eset történt e napokban a zemlénmegyei Mád-Zombor községben. Egy K. Molnár István nevű ember, a kit többrendbeli rablásért köröztetnek a hatóságok, csavargása közben Mád-Zomborba került, ahol egy régi ismerősével, Lengyel Károlyval találkozáván, annak házában pihente ki az ut fáradalmait. Ott Molnár István azzal a tervvel lépett elő, hogy jó volna valahonnan pénzt szerezni.

Miután Lengyel a helyi viszonyokat feltárta barátja előtt Molnár, mint az ilyen dologokban jártas, kijelentette, hogy a pénzszerezéshez az ottani postahivatal mutatkozik legalkalmasabbnak, már csak azért is, mert a postahivatal vezetője egy fiatal leány, aki csak egy nőcselédet tart a házában, veszély esetén tehát ezekkel könnyen el lehet banni.

A tervet elfogadta Lengyel is és az előkészületek megtételével Molnár bízta meg. Molnár másnap berándult Szerencsre, ahol egy kilogramm lekvárt vásárolt az ablaküvegek bekenésére, hogy azokat zajtalanul benyomhassák. Vásárolt még egy nagy konyhakést és egy revolvert is, hogy szükség esetén ezeket is használhassák. A bevásárolt tárgyakkal estefelé ért haza, hogy még az éjjel végrehajtsák a rablást.

Lengyel Károly felesége azonban kihallgatta a két jóbarát beszélgetését. A mikor Molnár elment Szerencsre, rávette a férjét, hogy jelentse be a dolgot a csendőr-

örmasternek. Lengyel hallgatott az asszony szavára és elmondta Holló örmasternek, hogy mit terveztek Molnárral. Az örmaster meghagyta Lengyelnek, hogy vegyen részt a betörésnél, miatha ő mitsem tudna a dolgról, majd ő aztán résen lesz.

Este 10 óra után Molnár és Lengyel megjelentek a postahivatalnál, ahol az előre megbeszélt terv szerint betörték az ablaküvegeket és az így támadt nyíláson elsőnek Molnár bujt be a hivatalba. De alig érte a lába a földet, az ott rejtőzködő Holló örmaster két csendőrrrel lefűlte Molnárt, aki a meglepetés első pillanatában előrántotta a nagy konyhakést, de kicsavarták a kezéből és ott a helyszínen vasraverték.

Lengyelt szabadon hagyták, de Molnárt átadták a törvényszéknek.

Apa a fiáért.

A megrágalmazott tisztikar.

— május 16.

Radich-Ollé Károly nyugalmazott m. kir. posta- és távirtdafelügyelőnek Béla nevű fia az 1901. évi október havában egyéves önkéntesnek állott be a 17. hadosztály tüzérezredéhez és Miskolcra teljesítette a szolgálatot. Szolgálatában közben dr. Tarajossy Sándor önkéntes társának 400 koronája elveszett és a lopással Radich-Ollé Bélát gyanúsította. Ez a gyanu alaptalanak bizonyult, Radich-Ollé Béla önkéntes azonban ezen gyanúsításért elégtételt nem vett, mire egy három tisztből alakult becsületbíróság a tiszt rangra érdemtelennek mondotta ki és így a tiszt kiképzéstől elűtötte.

Radich Ollé Béla utóbb önként visszalépett a tiszt vizsgától, ennek pedig az lett a következménye, hogy egy második évet utána kellett szolgálnia. Ezt a szolgálatot már Kolozsvárott a 35. tüzérezrednél teljesítette.

Radich-Ollé Károly az 1903. évi március havában a közös hadügyminiszterhez kérvényt nyújtott be, amelyben fia ügyének újból való megvizsgálását kérte. Kérelmével elutasították. 1903. június 21-én a honvédelmi miniszterhez újabb kérvényt intézett, amelyben fiának a 17. hadosztály tüzérezredénél volt ütegparancsnokát és a fia ügyében eljáró becsületbíróságot részrehajlással és hivatali hatalomnal visszaéléssel vádolta. Kérvényében a következőket írta:

— Én is ismerem a fegyelmet, mert 24 éve vagyok hivatalfőnök. Tudom, hogy a katonai neveléshez szigor és fegyelem kell, de azt tulságba viszik; inkább rombolólag és kártékonyan hat és célhoz nem vezet, különösen ha az ellenszenvvel párosul. Az ütegparancsnok eljárásából azt lehet következtetni, hogy fiam szerencsétlenségét az ő eljárása is előmozdította.

Vagy talán azért viseltetett fiam iránt ellenszenvvel, mert magyar fiu?

Ezután számos példát hoz fel az apa annak igazolására, hogy fiával igazságtalannul bántak, majd így folytatja:

— Kegyelmes uram! Mindezeket azért soroltam fel, hogy látni méltóztassék, hogy olyan fiatal ember, aki testtel-lelékekkel katonára és az is akar maradni, ezéjét el nem érheti, mert némely szeszélyes vagy rosszakaratu parancsnok idő előtt gondoskodik arról, hogy magyar fiu még csak közelébe se juthasson a tisztikarnak vagy rangnak.

Ezen kérvény tartalma miatt a honvédelmi miniszter felhatalmazására a budapesti királyi főügyészség a katonatisztek megrágalmazása miatt pörbe fogta Radich Ollé Károly ny. posta- és távirtda felügyelőt, akinek ügyét tegnap tárgyalta a büntető-törvényszék dr. Szepessy István elnöklelet alatt. A közvédat dr. Polgár Viktor királyi alügyész képviselte, a védelmet dr. Banedek János országgyűlési képviselő látta el.

A vádlott kijelentette, hogy igazat irt és a valódságot bizonyítani kívánja.

A védő kérte, hogy a törvényszék engedje meg a bizonyítást, mert csak így alkothat tisztá képet az ügyről. Indítványozta, hogy a bíróság napolja el a tárgyalást és idézze meg az ez ügyben érdekelt katonatisztek.

A törvényszék hosszabb tanácskozás után a védő kívánságát teljesítette és a tárgyalást elnapolta.

IRODALOM.

A Vasárnapi Ujság május 15-iki száma 31 képpel jelent meg, közte 21 Jókai halálára és temetésére vonatkozik. E szám tartalma a következő: „Jókai emlékezete”. — „Jókai”. Költemény Szabolcska Mihálytól. — „Jókai kiadatlan levele Kossuthoz Rózsa Sándorhoz való küldetéséről”. — „Jókai temetése” (képekkel). — „Baksay beszéde Jókai koporsójánál”. — Báró Bornemisza Pál keletafrikai kiállítására. — „A vén gazember.” Elbeszélés. Irta: Mikszáth Kálmán. — „Három asszony”. Regény. Irta: Zigány Árpád (Richter Aurél rajzaival). — „Keller Helén amerikai siket-néma-vak leány önéletrajza”. Közli: dr. Boros György (képekkel). — „Szász Gerő” (arczképpel). — „Özv. Csengeri Antalné” (arczképpel). — „Az akadémia nagyhete”. — Irodalom és művészet. — Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes hetirovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Politikai ujdonságok”-kal és Világkrónikával együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap” a legelőbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fillér.

INGATLANOK FORGALMA.

Geréby Pál veszi a debreczeni 2459. számú tjkvben foglalt 7 hold 689 négyszögöl ujosztású földet Medgyesi Lajos és Medgyesi Sándortól 5500 koronáért.

Szilágyi Lajos és neje Dobszai Mária veszik a debreczeni 3064. sz. tjkvben foglalt Timár-utca 29. sz. ház hétnyolczad részét Jóna Jánosné Szilágyi Juliánna és társaitól 4636 koronáért.

Dézi Lajos és neje Szalai Juliánna veszik a debreczeni 4766. számú tjkvben foglalt Képes-utca 34. számú házat özv. Kriszton Istvánné Keeskés Klárától 3300 koronáért.

Dr. Tüdös János és neje Kálmánchey Irén veszik a debreczeni 6856. sz. tjkvben foglalt 550 négyszögöl nagyszőlő dűlőbeli szántóföldet Kis Lajostól 2000 koronáért.

Rákos Imréné Csanak Juliánna veszi a debreczeni 2775. sz. tjkvben foglalt Sziv-u. 44. számú házat özv. Nagy Mihályné Szabó Sára és társaitól 6000 koronáért.

Geiger Simon veszi a debreczeni 2871. sz. tjkvben foglalt Piacz-utca 81. sz. házat Borsos Gáborné Bartos Róza és társaitól 88,000 koronáért.

REGÉNYCSARNOK.

A boldogság.

— Francia regény. —

22

André asszony gondolatokba merülve ült néhány perczig s azután megfogva fia kezét, így szólt:

— Te bártortalan, igenis bártortalan vagy! Ha akartad volna, Mariánna téged szeret meg, téged, egyedül téged választott volna férjéül.

— Nagyon régi bűnömöt veted szememre! hat éve mult annak. Feledted, hogy 6 év óta nem gondolhatok többé házasságra?

— Miért ne? Vén-e az ember 35 évvel?

— Arra mindenesetre elég vén, hogy multjához mérve, megit lhesse jövőjét. Ha az ember 35 éves koráig nem tudta meg-alapítani szerencsáját, s állást biztosítani magának, bátran elmondhatja, hogy azontul sem fog az neki sikerülni s jobb, ha végkép lemond az élet küzdelmeiről s a hasztalan izgalmakról.

— Ellenkezöleg, ez egygyel még több ok, jó házasságot tenni.

— A szerelmet jó házasság szempontjából fogni fel, ez az amit én nem tudtam tenni soha s ezentul sem fogok megtanulni.

— Igen, igen, értem én ezt s téged is jól ismerlek. Nekem is megvan a magam büszkesége s azért tudom tisztelni a tiedet; nem is vetek egyebet szemedre, mint hogy miért nem tudtad Mariánna meg-szeretni önmagáért, ezt a valóban megérdemelte s lehet, hogy viszonzta is volna érzelmeidet.

— Ha egyszer szerelem vegyül a dologba, nincs többé enyém, tied a vagyoni kérdésekben.

— Ez is úgy van, de én nem képzeltem, hogy megnyerhetném a Mariánna szerelmét. S ha Fülöpben igen sok az önbizalom, bennem tán igen is kevés van. És aztán, be kell vallanom, fő szenvedélyem volt az utazás s mindig reméltem, hogy lesz módom megint elől kezdeni e vágyam kielégítését. Egy más, csak egy kis ügyességgel s világbeli jártassággal bíró egyén maga keresett volna fel ily jó alkalmat a boldogulásra, mielőt nekem a sors nyujtott. És még az esetleget sem tudtam elősegíteni s felhasználni. Mondtam én már neked ezt százszor is, hogy magamra nézve nem vagyok semmire sem jó. Most már részemről mindennek vége s örülök, hogy legalább számodra tudtam egy kis nyugalmat biztosítani.

— Ne rontsuk meg a jelent hasztalan visszaemlékezésekkel a multa. Azt mondd, leget, hogy Mariánna szeretett volna engem. . . . Ő jól tudja, hogy én azt nem vettem észre s ezt soha meg nem tudná bocsátani. Bármily szelid, bármily higgadt legyen is egy nő, soha meg nem bocsátja egy férfinak azt, hogy vak volt iránta. Most már értem, miért volt oly hideg hozzá, miért igyekszik annyira kerülni társaságomat s tudom okát a kimért „ön” megszólításnak a régi bizalmas „te” helyett, nem feledheti az elmellőztetést! és most, midőn az önhitt suhancz, ki nem haboz, ki nem gondolkodik, szemtelenül kihívó s nagyon is tisztán látható szemével, sóváran tekint reá: lesz alkalmá saját hasznára boszulni meg magát ostobaságomért.

Legyen neki édes a bosszu és legyen boldog, elégtűlt, más kívánságunk nem lehet számára. Jó arcot fogok mutatni a kikerülhetetlenhez s helyeselni választását, minden utógondolat nélkül.

— Azt rosszul teszed fiam. Csak akarnád, nem volna még késő! De te nem akarod, de te nem szereted őt, az én szegény Mariánna! Ez elég baj reá nézve. Te boldoggá titted volna őt is, bizonynyal nem leend az oly ember, ki minden tekintetben kevesebbet ér nálánál.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.

Dabreczen és vidékén
osztály-sorsjegyek

Török A. és Tsa

legny gyobb és kiválóan szerencsés bank-
házaból

Budapest, VI. Teréz-körút 46/a.
kizáról g nálam kaphatók.

Az I. osztály huzása május 17. és 18-án.

Az I osztályu sorsjegyek árai:

1/2 sorsjegy	1/4 sorsjegy	1/8 sorsjegy	1/16 sorsjegy
12 kor.	6 kor.	3 kor.	150 kor.

Kiváló biztossággal

HOROVITZ ZSIGMOND
papirkereskedő,
Debreczen, Piac-utca 66. szám

Szőnyegek,
CSIPKE-FÜGGÖNYÖK,
Butorszövetek,
DIVÁN-TAKARÓK,
STÓROK

Szövet- és plüss-függönyök,
Linoleum és Bőrvászon

kocsi-takarók

a legnagyobb választékban
kaphatók.

AZ
ÚJ SZÖNYEGHÁZBAN
DEBRECZEN,
Kossuth-utca 11. szám.

**Üzletfelosztás miatt
leszállított árak**

Piac-utca 69. szám alatt levő főüzletünket felosztjuk, miért is a raktáronlévő árukat, u.m. posztó- és szalmakalapok, cipők, ingek, nyakkendők, esőernyők, sétabotok, férfi-, női- és gyermekharisnyák, utazókiosarak, gyermekkocsik, gyermekjátékok, kertiszékek, pénz-, szivar- és cigarettatárcák és számos itt fel nem sorolt áru lesz szállított áron lesznek elárúsítva.

Bolti berendezés és 2 kirakat-szekrény igen olcsón eladó.
Miklós és Markbreit
bazaráru üzlete.

? Miért ?

nevezik

GAEDICKE

bankházat a legnagyobb

szerencse-gyűjtődenek ?

- Mert ott a legtöbb főnyereményt fizették ki.
- Mert ott a 602.000 kor. jutalmat
 - Mert ott 3-szor a 400.000 kor. főnyereményt
 - Mert ott 3-szor a 100.000 " "
 - Mert ott 1-szer a 70.000 " "
 - Mert ott 4-szer a 60.000 " "
 - Mert ott 3-szor a 30.000 " "
 - Mert ott 5-ször a 25.000 " "
 - Mert ott 10-szer a 20.000 " "

nyerték és

Mert más gyűjtőde hasonló eredményt felmutatni nem tud. A ki tehát főnyereményhez akar jutni, siessen a XIV-dik magyar kir. szab. osztály-sorsjáték **május 17. és 18-án** megtartandó huzásához postautalványon vagy utánvét mellett

$\frac{1}{12}$ — $\frac{1}{6}$ — $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{150}$ sorsjegyeket
12. — 6. — 3. — 1.50 koronáért rendelni

GAEDICKE A. bankházánál

Magyarország legnagyobb szerencse-gyűjtődéje

BUDAPEST, Kossuth-Lajos-utca 11-ik szám.

Postatakarékpénztári befizetési lapokkal az összegek postadijmentes átutalhatása céljából kívánatra szívesen szolgálók.

Levágandó rendelésvél.

GAEDICKE A. urnak
BUDAPEST.

Szíves edjék czimemre I. osztályu eredeti Magy. kir. szab. osztály-sorsjegyet a hivatalos tervvel együtt küldeni.

Az ellenérték: korona utánvételezendő postautalványon küldöm

Pon os czim

Név
Állás
Lakhely
Utolsó post.

A nem kívánt módoszat
törölendő.

Van szerencém tudatni a p. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak
Szent Annai szőlőtelepének

„asztali-bor“

termését megszereztem és azt literenként 30 krajczárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény. Állandó raktár különböző hegyi és esemege borokból.

Tisztelettel

Máyer Jenő.

Apró hirdetés.

Nyavalyatörés!

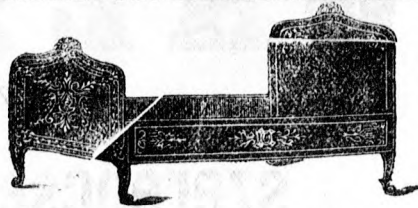
Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabd. hatyú gyógyszer-tálat. Majna Frankfurt.

— PÉKEK részére —
kenyerre ragaszható számok

füzetekben (egy füzet 1—120-ig kétszer számozva), kapható a

— Városi nyomdában, —

ára egy füzetnek 10 fill.

Méhészeti eszközök különlegességei
Kerti padok és vasbutorok; kertészeti szerszámok. Épület és butorvasalások. Gáz- és víz felszerelések. Gyermekkoszik egyszerűtől a legdiszesebb kiállításban. Fürdőáradak és jégsekrekretek legolcsóbban beszerezhetők:

Tóth Gyula,
vas nagykereskedő,
Piacz-utca 20. és 27. szám.

Tavaszi idényre.

ESTAKERT

nagyerdei járás, 13. szám, Debreczen legszebb helyén, egy téli lakásra épült villa, szép magas szobákkal, verenda és pincze, parkirozott és 640 négyszögöl borszőlővel együtt, előnyös feltételek mellett eladó. Értekezni ugyanott.

Az általam leggondosabban összeállított s tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SŐSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszer-táramban.

Ara egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajczár.
Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógytára és illatszerraktára Debreczenben (Tisza palota.)

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó“-hoz

DEBRECZENBEN, FÓTÉR, 31 IK SZAM.

Ajánlja a következő közkeveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème arczépzítő s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát napal is használható s az arcnak üdeséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arczvörösség, májfolt, sömör, szeplő s egyéb tisztátalanságnál. 1 tégely harmat-crème ára 1 korona. A kréméhez használható poudert, amely az arcnak üde, ifjú színt kölcsönöz, háromféle színben kapható

Harmat-arczpor, mely az arcnak üde, ifjú színt kölcsönöz, háromféle színben kapható u. m.: fehér, rózsás s crème színben. Kitűnő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekezik minden más készítménnyel. Jól tapad és igen jól fed. **Próbadoz** ára 50 fillér. — **Nagyobb doboz** 1 és **A Mollitergin,** legkiválóbb arcz s különösen kézbőrápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű lágyaságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arcz- s kézbőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsiroz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arczbőrt a legrövidebb idő alatt üdévé, finommá tesz. Megbarnult kezeket, eldurvult kézbőrt fehérré, puhává változtat. **Egy üveg Mollitergia** ára 1 korona.

Szomorodni borból kiváló gondallal készült gyógyborok, melyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Dr. Borsos-féle

Növényi-hajszesz. Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr betegségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsiroz, nem piszkítja a fehérműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést. 1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona.

Dr. Borsos-féle **Növényi hajkenőcs.** Azok részére, akik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan hatású anyagból s ugyanolyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

Fgy tégely hajkenőcs ára 1 korona. — **A Mihalovits-féle Iztelen csukamájolaj** teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik. — **A Mihalovits-féle China-bor, China vas-bor, Condurangó-bor, Pepsin-bor.**

Egy üveg ára 1 korona 60 fillér.